

CREURE

EN

LA VIDA ETERNA

ÍMAC XIOM - SÈLLAV ÉVILO

Com que l'edició d'aquest llibre és particular, sota cap concepte no pot ser posat a la venda

Catalunya, 2026

Ímac Xiom (escriptura)

Sèllav Évilo (disseny de la coberta i maquetació)

CREURE
EN
LA VIDA ETERNA

ÍNDEX

	Pàgina
Introducció	7
La fe	11
Religions i vida eterna	19
Cristianisme	25
Islam	27
Hinduisme	29
Budisme	33
Sikhisme	35
Judaisme	37
Taoisme	39
Fe Bahà'í	41
Zoroastrisme	43
Ateisme	45
Experiències properes a la mort (EPM)	51

Un conte a manera de cloenda	57
Apèndix (Fragments bíblics en què s'esmenta la vida eterna)	71
Relació dels llibres publicats dins d'aquesta col·lecció i com accedir-hi	81

INTRODUCCIÓ

Quan un mestre de la Llei, per provar-lo, va preguntar a Jesús què calia fer per a posseir la vida eterna, la resposta que va obtenir no deixava lloc a cap dubte: *Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tota la força i amb tot el pensament, i estima els altres com a tu mateix* (Lc 10,25-28).

Tanmateix, fixem-nos que Jesús no condiona «creure» en la vida eterna per a posseir-la, sinó estimar Déu sobre totes les coses i el proïsme com a un mateix. Aleshores, ¿es pot estimar sense creure en la vida eterna? De segur, perquè a tot arreu hi ha sempre bons samaritans disposats a donar un cop de mà a qui ho necessiti, malgrat manifestar-se obertament com a no creients. Tot i així, qui estima el proïsme, de retruc està estimant Déu, i ja el coneix encara que no en sigui conscient, i qui estima Déu i el proïsme posseirà la vida eterna, segons paraules textuais de Jesús.

Però, de la mateixa manera que es pot posseir la vida eterna sense creure-hi, si es té fe, és impossible no tenir l'esperança de posseir-la. I la fe és un do rebut per la gràcia de Déu de forma totalment gratuïta, o com a resposta a una petició humil i perseverant.

Un conegut proverbi oriental diu que *Tot i que el camí sigui diferent, la destinació és la mateixa*, referint-se al fet que al cim d'una muntanya s'hi pot accedir per més d'un camí. Sigui quin sigui el nostre, de camí, tots estem cridats a la salvació eterna, i el bon Pare del cel sempre serà al nostre costat per acompanyar-nos i guiar-nos, perquè no vol que se li perdi ningú.

La fe

Quan Saule arribava prop de Damasc, de sobte l'envoltà una llum fulgurant que venia del cel. Va caure a terra i sentí una veu que li deia:

–Saule, Saule, per què em persegueixes?

Ell preguntà:

–Qui ets, Senyor?

[la veu] Li respongué:

–Jo soc Jesús, el qui tu persegueixes (Ac 9,3-5).

La conversió de sant Pau tingué lloc com a do de Déu, de manera realment impactant, tot fent camí cap a Damasc. Des d'aleshores, sant Pau, definint-se a si mateix com a apòstol (1Co 9,1), esdevingué *l'instrument que Jesús escollí perquè donés testimoni del seu nom davant les nacions paganes i els seus reis* (Ac 9,15).

Però Déu no acostuma a actuar pas així, sinó molt més subtilment, sovint fent-se trobadís, no amagant-se mai de qui el busca amb el cor sincer, amb confiança i perseverança. En realitat, tal com va dir sant Agustí, *el desig de Déu és ja la seva Presència*, i es coneixerà que la gràcia obtinguda és genuïna, si se sent l'anhel irreprimible i alliberador de compartir-la, tal com va fer, per exemple, la samaritana, sense rebre prèviament cap lliçó de religió, ni disposar de la més mínima il·lustració teològica, sinó, «només», per haver conversat uns instants amb Jesús a la vora del pou de Jacob, a la població de Sicar (Jn 4,7-26).

Així mateix, cal no oblidar les paraules contingudes en l'encíclica *Evangelii Gaudium* del papa Francesc, que ens exhorten a no deixar-nos robar el goig evangelitzador que tot cristià batejat ha de sentir, així com a no defugir aquesta tasca, per humilment que es pugui dur a terme, com a resposta joiosa a la crida amorosa de Déu.

Si estem convençuts que el missatge de l'evangeli proclamat per Jesús segueix tenint el mateix valor alliberador, o que potser actualment en té més que mai, cal que el nostre model de vida sigui coherent amb el que creiem. Moltes vegades, fins i tot els creients, no som prou conscients del tresor que Déu ha posat a les

nostres mans en aquest món. Siguem, doncs, tots plegats, prou generosos, d'acord amb les nostres possibilitats, per a compartir aquesta riquesa que posseïm. Pensem que no hi ha càrrega més feixuga que la riquesa no compartida, i que quan la fe no implica compromís i servei esdevé buida. No tinguem por de ser, modestament, «petits missioners», perquè, també a nosaltres, *pels nostres fruits se'ns coneixerà* (Mt 7,20).

No obstant això, la fe, a l'hora d'escriure aquestes ratlles, lamentablement és contemplada –especialment pels occidentals, i cada cop per gent més jove– com una autèntica antigalla. El traspàs generacional dels seus valors no ha estat gaire encertat; sembla evident que cal millorar tant el testimoni dels cristians en general com el de la mateixa institució de l'Església. També és de lamentar la tendència que hi ha a subratllar els errors i defectes, i a menysvalorar les virtuts amb què actuen sobretot algunes entitats cristianes amb una base indiscutible de fidelitat i compromís evangèlic.

Per altra banda, com que no és possible estimar Déu sense estimar el proïsme, qui estima el proïsme ja està estimant Déu. És per això que moltes persones que, per la seva professió –com ara sanitaris, mestres, etc.–, acostumen a estimar d'una manera especial aquells amb els quals es relacionen, encara que no en siguin

conscients, també estan estimant Déu i, d'alguna manera, ja és com si l'haguessin trobat. Però, atenció!, perquè la fe és com un arbre que, quan creix i floreix, cal tenir-ne cura si es vol aconseguir que doni el fruit de l'esperança. I estar preparats per a fer front als jorns de sequera i a les fortes ventades que el poden sacsejar.

També es pot adduir –no sense una aparent lògica– que la fe no serveix per a res. Realment, ser creient no estalvia les dificultats i entrebancs de la vida, atès que els pateix tant el qui té fe com el qui no en té: els mateixos disgustos i desenganys, l'atur, la precarietat econòmica, les malalties, el dolor i, tard o d'hora, la mort. L'«única» diferència és la manera com es viu tot plegat, quan es creu que res no succeeix en va i que Déu sap el que fa i que, per sobre de tot, ens estima. Aleshores és quan sentim que només la fe ens ofereix un horitzó de felicitat i transcendència, impossible d'explicar des de la raó. Al cap i a la fi, què és això, sinó la fe?

Finalment, si pel do de Déu assolim la fe i l'esperança en la vida eterna, què més es pot desitjar? ¿Potser només viure coherentment, lloant Déu i donant-li gràcies, tal com va dir el frare dominic Mestre Eckhart: *Si l'única pregària que pronunciessis en tota la teva vida fos: «Us dono gràcies, Senyor», ja n'hi hauria prou?* Realment,

quina joia poder escriure una carta a Déu o adreçar-li un pensament, bo i dient-li, ple de tendresa: «Estimat Pare del cel: avui no us demano res. Avui només us vull donar gràcies per tot el que he rebut de vós». No hi ha prou paraules per a descriure què se sent quan hom es reconeix com una formiga en el cosmos i que, tot i així, sent que Déu compta amb ell; que no estem sols, que Déu és sempre al nostre costat per mostrar-nos el camí de la vida eterna.

La pregària de lloança és potser la que aporta més pau d'esperit al creient, perquè brolla del fons del cor, amb el convenciment que tot té un sentit, malgrat que ara no ho puguem entendre, sobretot quan som testimonis de desgràcies i vivències de sofriment pròpies o alienes, o en tenir constància de fets d'una crueltat inaudita que fan que lloar Déu, en segons quines circumstàncies, pugui semblar un autèntic disbarat. Només la vida eterna pot donar sentit al nostre pas per aquest món, perquè si aquesta vida ho fos tot, seria ben poca cosa, encara que, de tant en tant, ens sembli que algú ha fet quelcom important. Per molt prestigi, poder o fortuna que hom hagi pogut aconseguir, les accions realment valuoses força sovint es basen en les petites coses fetes amb amor, encara que acostumin a restar ocultes en l'anonimat. Però no hi fa res, perquè no passen mai

desapercebudes per a Déu Nostre Senyor, que tot ho veu
i que tant ens estima.

Religions i vida eterna

Si tenim en compte que per religió s'entén el conjunt de creences o dogmes, normes ètiques i morals de comportament individual o social i pràctiques rituals de pregària o sacrifici que relacionen l'ésser humà amb la divinitat, és del tot impossible determinar quantes religions hi ha al món, perquè, sovint, es fa difícil distingir entre simples tradicions indígenes o espirituals locals, amb poques desenes o centenars de seguidors, i religions actives i sistematitzades. D'aquestes últimes es calcula que, actualment, n'hi ha més de quatre mil amb diversitat de creences i conviccions, de les quals unes vint són considerades com a majors o reconegudes.

La immensa majoria de religions creuen en la vida eterna després de la mort física, i això ja des d'èpoques molt antigues, atès que fins i tot els neandertals, fa més de quaranta mil anys, enterraven els difunts amb ritus funeraris, al costat de flors, adornaments i estris d'ús quotidià per a ser utilitzats en un més enllà etern. No cal dir com, en l'antic Egipte, van construir les piràmides per preservar el cos momificat dels faraons, amb l'objectiu que la seva ànima pogués retornar del més

enllà i reincorporar-se per viure eternament. Per això, juntament amb els difunts, també s'enterraven queviures i estàtues per a ajudar-los, pensant que la part espiritual abandonava el cos durant el dia i hi retornava a la nit. Aquesta creença i els rituals consegüents, al principi, eren un luxe que només es podia permetre la gent adinerada, a part dels faraons, però, a mesura que va anar passant el temps, el seu costum es va «democratitzar» progressivament, bo i estenent-se als enterraments més humils.

En l'actualitat, les principals religions del món tenen visions diferents sobre la vida eterna, encara que, també, ofereixen nombrosos punts de coincidència, segons es pot apreciar en el quadre-resum següent, elaborat seguint un ordre aproximat decreixent de fidels.

Religió	Milions de fidels	Tipus de vida eterna	Finalitat
Cristianisme	2.400	Cel, infern, resurrecció	Comunió amb Déu
Islam	2.000	Paradís (Jannah) o infern (Jahannam)	Viure amb Al·là
Hinduisme	1.200	Reencarnació (samsara)	Alliberament del cicle de vides
Budisme	500	Reencarnació (nirvana)	Extinció del desig i fi del patiment
Sikhisme	20	Reencarnació	Unió amb Déu
Judaisme	15	Resurrecció (Olam Ha-Ba)	Participació en el món restaurat
Taoisme	12	Immortalitat simbòlica	Harmonia amb el Tao
Fe Bahà'í	8	Evolució de l'ànima	Viure amb Déu
Zoroastrisme	0,2	Judici, cel o infern	Salvació universal

Cristianisme

El cristianisme és una religió abrahàmica i monoteïsta que, en realitat, començà per ser considerada com una secta del judaisme i que, per raó de la seva pròpia essència, s'atribueix una missió i un caràcter universals que, malgrat les divisions i subdivisions que ha experimentat al llarg dels seus dos mil anys d'història, continua fidel als ensenyaments de la vida i l'obra de Jesús de Natzaret, basats en l'amor i la misericòrdia de Déu envers tota la humanitat.

El missatge de Jesús es coneix com l'evangeli, que vol dir, literalment, «bona nova» i mostra el camí de la salvació a través del compliment dels manaments o taules de la Llei, que Déu entregà a Moisès al mont Sinaí, poc després que el poble d'Israel abandonés Egipte. La majoria dels estudiosos daten aquest esdeveniment cap al segle XIII o XIV aC. A més a més, juntament amb les Benaurances, en el credo es recullen les principals creences, com ara l'existència d'un sol Déu, origen de tot i que és tri, és a dir, que comprèn tres persones amb una mateixa naturalesa divina: Pare, Fill i Esperit Sant.

Després del traspàs, l'ànima subsisteix i es presenta davant Déu per ser jutjada personalment. Segons la fe i

les obres viscudes, l'ànima participarà de la glòria de Déu, s'haurà de purificar abans d'entrar a la glòria o quedarà allunyada de Déu per sempre més. Al final del temps, Jesucrist tornarà a la terra per jutjar els vius i els morts, i els cossos tornaran a formar una unitat amb l'ànima. Per al cristianisme, la vida eterna no consisteix només en una vida sense fi, o en una continuació de l'existència després de la mort, sinó en una vida en comunió amb Déu, començant ja en el temps present i assolint la plenitud en la resurrecció final.

En el cristianisme cal destacar el sagrament de la Unció dels malalts, per mitjà del qual el cristià experimenta una gràcia especial enmig de les dificultats inherents a l'estat de malaltia greu o la vellesa. És un sagrament de vius, en el qual es prega perquè Déu atorgui força, pau, ànims i el perdó dels pecats, si el malalt no ha pogut confessar-se.

Malgrat que hi pot haver alguna diferència en les pràctiques funeràries segons els costums socials i culturals de cada lloc, no hi ha uns rituals específics per a celebrar després del traspàs, si bé les oracions dels vius sempre ajudaran els difunts perquè puguin participar de la glòria del cel. Es recomana l'enterrament del difunt, tot i que des de l'any 1963 és permesa la cremació.

Islam

Islam significa «submissió» a Al·là, que és *Un, Déu, l'Etern*. *No ha engendrat ni ha estat engendrat. No té parió*. Deriva de *salam*, que vol dir «pau» i els seus practicants reben el nom de musulmans, els quals no consideren que l'islam tingui un fundador ni que es tracti d'una «nova» religió, sinó la mateixa veritat que Al·là ha revelat a diferents pobles a través dels seus profetes.

Els musulmans creuen que la darrera revelació d'Al·là a la humanitat és l'Alcorà, comunicada a través de l'àngel Gabriel a l'últim profeta (Muhàmmad, o Mahoma en català) entre els anys 610 i 633 dC. La majoria dels musulmans del món són sunnites, si bé, en el fons, i en els temes principals, no difereixen gaire dels xiïtes, l'altra branca de l'islam.

Els cinc pilars de l'islam són:

- Professió de fe. Al·là és Un i Únic, i Muhàmmad, el seu missatger.
- Pregària, que els musulmans realitzen orientats cap a la Meca (Aràbia Saudita) cinc cops el dia. La pregària del divendres al migdia és especialment important.

- Impost de purificació. Donen el dos i mig per cent del capital personal aconseguit durant un any. Els recorda la seva responsabilitat envers els més necessitats.
- Dejuni. Durant el mes de Ramadan s'abstenen voluntàriament de menjar, beure i tenir relacions sexuals al llarg de les hores de llum, en un exercici d'autodisciplina.
- Pelegrinatge. Aquelles persones amb prou recursos econòmics i la capacitat física necessària han de pelegrinar a la Meca una vegada a la vida.

Per als musulmans, la mort no és un final, sinó el començament d'una altra fase de l'existència, el passatge d'un món a un altre. És un retorn a Al·là. L'hora i el lloc de la mort ja estan decretats per a cada persona i res no els pot avançar ni retardar. Després de la mort i abans de l'enterrament, l'ànima roman lligada al cos, conscient del que passa al seu voltant. A la tomba els difunts són visitats per dos àngels (Munkir i Nakir), per ser interrogats sobre les seves creences i accions, i després d'això, com a resultat, reben una bestreta amb destinació al Jardí o al Foc. L'experiència de la tomba és descrita com la Resurrecció menor i la de l'Últim Dia com la Resurrecció major, equivalent a la vida eterna o vida amb Al·là.

Hinduisme

L'hinduisme o Sanatana Dharma (“ordre etern”) té l'origen basat en mites, i la seva complexitat és tan gran que no es pot etiquetar ni descriure. Una de les característiques que li són pròpies, per exemple, és la multiplicitat de déus que el configuren. Els seus primers escrits –els *Vedes*– es remunten a la meitat del segon mil·leni abans de Crist, i consisteixen en revelacions transmeses per savis d'aquell període, les quals constitueixen un món de tradicions religioses.

En la doctrina hindú hi ha una divinitat única i inexpresable (Brahman) que s'identifica amb *l'Atman* (l'ànima), present en tots els éssers vius i que es manifesta de manera especial en els nombrosos déus i, més significativament, en l'anomenada “trinitat hindú”: Brama –déu creador–, Vishnu –déu conservador– i Shiva –déu transformador–. El seu univers consta de tres dimensions: el pla del cel o dels déus, el de la terra o dels humans i el món de les tenebres o infern, habitat per serps i dimonis, si bé l'hinduisme no creu en la condemnaió eterna i afirma la possibilitat de la salvació final de tota criatura humana, un cop purificada de l'energia karmàtica negativa.

Les exigències morals de l'hinduisme consisteixen en el control de la ment i dels sentits, la continència, el perdó, no robar, el coneixement de les escriptures sagrades, la veracitat, no deixar-se portar per la ira i no fer mal a ningú. Tot plegat, adaptat als milers de castes i subcastes existents. A més a més, els hindús devots resen tres vegades el dia com a mínim: a l'alba, al migdia i a l'ocàs.

Per a l'hinduisme la vida eterna no significa una continuació sense fi de l'existència després de la mort, sinó que s'interpreta com el fenomen natural de la vida o el traspàs cíclic d'un estat vital a un altre, en una successió de morts i reencarnacions (*samsara*) en funció del karma (accions i les seves conseqüències) fins a arribar a "l'alliberament", al qual es pot accedir a través de diferents camins, com ara el camí de l'acció desinteressada, el del discerniment, el de la devoció i l'amor diví o del control de la ment, i que pot expressar-se com la fusió amb el Brahman o la comunió amb la divinitat segons la via espiritual triada.

Just abans o després de morir, el cos de l'hindú és deixat a terra, orientat cap al sud, en senyal de tornada a la falda de la mare Terra. Se li tanquen els ulls, es redrecen els membres i s'embolica el cos amb un simple llençol. Les imatges religioses de la cambra on ha tingut

lloc el traspàs són girades cap a la paret i, de vegades, es cobreixen els miralls. És imprescindible el rentat ritual del cadàver amb aigua beneïda (si és possible procedent del riu Ganges). L'embalsamament no és benvist, s'admet la inhumació, però el més freqüent és la incineració; en aquest cas, la família pròxima col·loca flors sobre el difunt, arròs a la boca i monedes a les mans. Al lloc on la persona va morir s'encén un llum per a il·luminar el camí de l'ànima i se li deixa una mica d'aigua.

Budisme

La religió budista, coneguda com a budisme, va néixer a l'Índia el segle VI aC i es va estendre per gran part d'Àsia. S'inspira en la pràctica i el missatge espiritual de Siddharta Gantama, anomenat el Buda («el despert», v 557-480 aC), fundador i predicador de la doctrina búdica, després d'haver assolit la il·luminació l'any 528 aC.

Tot i que el budisme presenta nombroses branques i tendències entre escoles i sectes, fins i tot antagòniques entre si, té un factor comú: el motiu de la seva recerca espiritual, que no és altre que entendre i superar el patiment humà. El seus adeptes –com, per exemple, els hinduistes– creuen en la reencarnació (*samsara*) després de la mort. Aquesta nova vida, en principi, estarà condicionada per les anteriors, sempre amb l'objectiu d'aconseguir un progressiu perfeccionament, fins a assolir la il·luminació (*nirvana*) o alliberament del cicle de renaixements i morts que esclavitza i fa sofrir els éssers vius. Per tant, el budisme creu que la mort és el final de la vida corporal actual, però no de l'existència, sinó el trànsit a una nova dimensió humana més àmplia, i que pot ser feliç o no, segons les accions dutes a terme en l'última vida (*karma*), així com en totes les anteriors. Conseqüentment, en el budisme el concepte de “vida

eterna” no existeix en el mateix sentit que en altres religions, en les quals s’imagina una ànima immortal que viu eternament al cel o a l’infern. En lloc d’això, el budisme proposa una visió cíclica i impermanent de l’existència amb una comprensió diferent de l’ànima, del temps i de la continuïtat de la vida. No aspira a viure eternament, sinó a alliberar-se del cicle de renaixements fins a assolir el *nirvana*, és a dir, un estat de pau total, de cessació del desig i del patiment.

El budisme no creu en un déu creador suprem, sinó que se centra més en una pràctica espiritual i una forma de vida que no pas en una fe dogmàtica, i els seus valors principals són els pensaments savis, la conducta ètica, la disciplina mental, la meditació, la compassió, l’amor, la no-violència, la veracitat, la humilitat i el despreniment del desig i de l’ego. També concedeix una importància especial al “ben morir” per al futur renaixement, o sigui un estat mental en el moment del traspàs, l’últim pensament o l’última emoció del moribund. Es prefereix la incineració dels difunts, però els cossos també poden ser enterrats o embalsamats.

Sikhisme

El sikhisme és una religió monoteïsta fundada el segle xv al Panjab (avui dividit entre l'Índia i el Pakistan). El seu fundador va ser Guru Nanak (1469-1539) que va predicar la igualtat, la justícia social i el rebuig del sistema de castes. Després de Nanak hi va haver deu gurus successius, el darrer dels quals va ser Guru Gobind Singh (1666-1708) que va instituir com a autoritat suprema l'escriptura sagrada o Guru Granth, considerat des de llavors no com un simple llibre, sinó com l'"etern Mestre vivent", un guru viu i etern, digne del més profund respecte i veneració.

Els sikhs són coneguts per la seva identitat distintiva (turbant i barba) i el seu compromís religiós representat a través dels "cinc articles de fe" (o les cinc "k"):

- 1) Kesh: cabells i pèl sense tallar (naturalitat i espiritualitat).
- 2) Kara: braçalet d'acer (record del compromís amb Déu).
- 3) Kanga: pinta de fusta (netedat i ordre).
- 4) Kachera: roba interior de cotó (disciplina moral).
- 5) Kirpan: petita daga (símbol de la defensa de la justícia i dels innocents).

Una altra pràctica habitual, en tot lloc de culte sikh, és l'existència permanent d'un dinar comunitari consagrat i servit gratuïtament a qualsevol visitant, sense discriminació de cap mena, com a expressió de l'ideal de servei desinteressat. Així mateix, la meditació també és un altre ideal per als sikhs ja iniciats, els quals es lleven molt d'hora –cap a les quatre del matí– i llegeixen cinc himnes compostos pels gurus, continguts en el Guru Granth Sahib. A la tarda, en caure el sol, dediquen una altra estona a la lectura, i l'última, abans d'anar-se'n a dormir.

Els sikhs creuen en la reencarnació de l'ànima immortal, la qual neix i mor successivament fins que arriba l'alliberament final. El sikh tracta de viure d'acord amb els ensenyaments dels gurus per a poder trencar aquest cicle i tornar a Déu, que és l'Ànima Suprema. Per tant, per al sikhisme, el concepte de “vida eterna” no s'entén com un cel o un món més enllà separat, sinó com un estat d'alliberament i d'unió amb Déu (*Waheguru*) que transcendeix la mort i que ja es pot començar a viure aquí i ara. Després del traspàs, la cremació és el procediment preferit i més habitual a l'Índia. La vigília, o el mateix dia, el cos és rentat i vestit amb roba neta. Les cendres són enterrades o submergides en aigua corrent, idealment del riu Satlush, el més llarg dels que flueixen pel Panjab.

Judaisme

El judaisme és la més antiga de les tres religions monoteistes. Neix amb l'Aliança entre Déu i el patriarca Abraham fa uns quatre mil anys, i es reafirma quan Moisès rep la Torà o Paraula de Déu al Mont Sinai. La Torà forma part de la Bíblia jueva (que es correspon al Pentateuc o cinc llibres de l'Antic Testament de la Bíblia cristiana) i, juntament amb el Talmud, és el fonament de la creença en un sol Déu, omnipotent i omniscient que ha creat l'univers i ha triat el poble d'Israel per revelar-se a través de la Paraula, els deu manaments i la futura arribada del Messies. Altres principis legals i ètics continguts en la Torà són els 613 preceptes que es divideixen entre "mandats positius", que indiquen accions a realitzar i "mandats negatius" o prohibicions, i es refereixen als deures de l'home envers Déu, envers el proïsme i envers ell mateix.

Els jueus fidels al judaisme tradicional amb inclinacions místiques creuen en la reencarnació o en la resurrecció; tant l'ànima com el cos es consideren sagrats, cada ésser humà és únic i cada vida és tan valuosa com tota la Creació. Els homes estan dotats de llibertat per a triar entre el bé i el mal i rebran el premi o el càstig en funció de la seva elecció, encara que a alguns personatges especialment malvats o irredimibles

com ara el rei Acab, els homes de Sodoma o algun sàtrapa contemporani, se'ls negarà l'accés a l'eternitat: *Molts del qui dormen a la pols de la terra es desvetllaran, els uns per a la vida eterna, els altres per a l'oprobri, per a la reprovació eterna* (Daniel 12,2).

La realitat actual, però, ofereix una diversitat de tendències quant a les creences, més aviat contradictòries, perquè els jueus, en general, no creuen en una altra vida encarnada després de la mort física i, fins i tot, neguen qualsevol forma de vida futura, llevat dels jueus ortodoxos que sí que hi creuen, encara que els textos no aclareixen del tot què hi ha més enllà del *Sheol*, el lloc on van a parar tots els morts, bons i dolents i un lloc on no hi ha ni recompensa ni càstig, ni plaer ni dolor.

Entre les distintes mostres de dol pel traspàs d'un jueu, els parents masculins no solen afaitar-se ni tallar els cabells durant trenta dies, i els més propers, poden fer-se un tall a la roba o estripar-se-la.

Taoisme

El taoisme es remunta a les religions prehistòriques xineses. Els seus orígens se situen entre els anys 2900 i 2800 aC, quan Fu Xi –personatge llegendari considerat com el primer sobirà de la Xina– establí la base filosòfica del taoisme. El segle VI aC Lao Tse va escriure el Tao Te King i, en el segle II dC, el taoisme es desplegà formalment com a religió. La paraula Tao significa “camí” o “via” amb diversos sentits abstractes i espirituals presents en la religió tradicional xinesa, així com en l'àmbit filosòfic, establint l'existència de tres forces: una de negativa (el yin), i una de positiva (el yan). La tercera força és el Tao, o força superior que les conté.

L'ètica taoista fa èmfasi en les “Tres joies del Tao”: moderació, compassió i humilitat, centrant el pensament en la natura, en la relació entre la humanitat i el cosmos, així com en la salut i la longevitat. Creu en la immortalitat, que la mort és una porta a l'alliberament del cos i que el difunt ha de traspasar un riu fosc en què les llums a l'aigua l'ajudaran a travessar-lo. També creu que en la vida, després de la mort, hi ha esperits que no troben el necessari per a existir i, aleshores, es nodreixen de l'energia dels vius, per la qual cosa convé aplacar aquests fantasmes.

Per altra banda, en el taoisme, si durant la vida es guarden les esmentades “Tres joies del Tao” i, alhora, es manté una conducta recta, una moral basada en el bon cor, la meditació intensa, una dieta estricta i un rigorós autocontrol, els difunts poden transformar-se en éssers sobrenaturals.

Cal destacar una sèrie de rituals *postmortem* a tenir en compte per part dels fills o els joves de la família, en coherència amb el principi de pietat filial, destinats a assegurar la pau de l'ànima del difunt i ajudar-lo a reunir-se amb els seus ancestres. Els quatre components principals d'aquests rituals són: el cant d'escriptures i lletanies, les cerimònies d'aigua i terra amb una durada d'entre set i quaranta-nou dies per a obtenir el perdó de les culpes comeses pel difunt i permetre-li ascendir als cels o tenir una bona reencarnació, encesa i disposició de llums per a il·luminar la seva ànima i ajudar-lo a sortir del regne de la mort, i l'alimentació dels fantasmes afamats amb oracions, cants i ofrenes d'aliments. A més a més, a la llar familiar es cobreixen les estatuetses de deïtats amb paper vermell i s'amaguen tots els miralls, perquè es creu que si algú veu el reflex d'un fèretre en un mirall, aviat tindrà un mort a la família. També hi ha la creença que l'ànima dels difunts torna a casa una setmana després de la seva mort, per la qual cosa, els familiars han de romandre ocults durant aquest dia.

Fe Bahà'í

Els bahà'í són seguidors de Bahà'u'lláh (en persa “la Glòria de Déu”, 1817-1892), el qual consideren com l'últim profeta que Déu ha enviat al món per a educar la humanitat, darrere d'altres com ara Krishna, Abraham, Moisès, Buda, Zoroastre, Jesucrist, Muhammad i el Bab.

Bahà'u'lláh es presenta com l'encarregat de reafirmar el missatge de pau i reconciliació que Déu –creador i sustentador de l'univers– ha manifestat a través dels profetes que l'han precedit, bo i proclamant l'existència de “l'ànima racional” i immortal de l'ésser humà.

Els que professen la fe bahà'í creuen que la naturalesa espiritual de tota persona perviu eternament després de la mort física, però no exactament com a reencarnació, sinó que continua evolucionant en altres esferes existencials i, per això, quan l'ànima se separa del cos, ho interpreten com el començament d'un joiós viatge de retorn a Déu: un destí etern i feliç. I en vida, s'esforcen cada dia per il·luminar l'ànima amb qualitats espirituals positives, com la bondat, la generositat, la compassió, l'esperit de servei i la humilitat, és a dir, l'amor al proïsme i a la societat en general, a més de l'oració i l'estudi de les escriptures revelades.

Per altra banda, demanen que, un cop traspassats, els familiars i amics creients majors de 14 anys li ofereixin oracions, preguin als sants per la seva protecció i es duguin a terme actes pietosos en el seu nom. La incineració i l'embalsamament estan prohibits i el cos del difunt no ha de ser traslladat a més d'una hora de viatge des del lloc de l'òbit (no s'especifica el mitjà de transport). Per devoció, pot rentar-se acuradament el cadàver, embolicar-lo en un sudari de tela blanca de seda o cotó, utilitzar un taüt de material el més consistent possible i enterrar-lo en una fosa individual amb el cap i els peus en direcció a la tomba de Bahà'u'lláh (situada a Bahji, Israel).

Està permesa la cessió del cos per a la investigació científica, així com la donació d'òrgans, sempre respectant la voluntat del difunt.

Zoroastrisme

El zoroastrisme, anomenat també mazdaisme o mazdeisme és una de les religions més antigues del món. Va sorgir d'un sistema religiós prehistòric comú indoiranià que data de principis del segon mil·lenni abans de Crist i es basa en els ensenyaments del profeta irànic Zoroastre. Contempla l'existència del bé i del mal i prediu la victòria final del bé. Venera Ahura Mazda ("Senyor de la saviesa") com a ésser suprem i déu no creat i benvolent.

En la tradició zoroàstrica, la vida és un estat temporal en què s'espera que un mortal participi activament en la contínua batalla entre la veritat i la falsedat. Abans de néixer, l'ànima d'un individu encara està unida amb el seu "esperit guardià", el qual, durant la vida, actua com un protector que l'acompanya fins a la mort, seguint els principis del bé, que es caracteritza per la pietat i l'ordre. En el quart dia després de la mort, l'ànima es tornarà a reunir amb el seu guardià per recollir les experiències de la vida en el món material i continuar la batalla en el món espiritual. Aleshores serà jutjada per les seves accions i viurà en un paradís o en un infern fins a la gran lluita final, en la qual l'univers serà sotmès a una renovació còsmica: les ànimes dels morts que van ser desterrades a la foscor, s'uniran al Creador (Ahura

Mazda), els morts ressuscitaran i cada persona es transformarà en un cos i una ànima espiritualitzada, tota la humanitat parlarà una sola llengua i pertanyerà a una sola nació sense fronteres; tothom serà immortal i compartirà un sol propòsit i objectiu: unir-se amb la divinitat per a una perpètua exaltació de la glòria de Déu. Tanmateix, el zoroastrisme ortodox no té una noció de reencarnació, si més no, fins que arribi la renovació final del món.

Els ritus funeraris del zoroastrisme s'adrecen més a l'ànima que al cos: creuen que al quart dia després de la mort, quan l'ànima s'uneixi al seu protector, el cadàver ja és com una mena de carcassa buida i l'Escriptura n'ordena l'eliminació, la qual, tradicionalment, es duia a terme col·locant els difunts al terrat d'unes torres tancades anomenades "torres del silenci" on, entre els voltors i les inclemències del temps, se'n consumava la desaparició. Actualment, aquest sistema pràcticament ha desaparegut i ha estat substituït per altres alternatives, segons la comunitat zoroàstica a què pertanyia l'individu.

Ateisme

Cal distingir la diferència que hi ha entre l'ateisme, l'agnosticisme i l'ateisme agnòstic. L'ateu està convençut que després del traspàs no hi ha res més i, per tant, no creu en Déu ni en cap mena de divinitat o transcendència i considera que les religions i la vida eterna no tenen cap sentit. L'agnòstic no afirma ni nega creure en l'existència de Déu; pot dir que no hi ha prou evidència en un sentit o en un altre, però no descarta que pugui existir. I l'ateu agnòstic, tot i partir d'una base escèptica, pren una posició mixta: no creu en déus, però tampoc no pot demostrar que no existeixin i, consegüentment, accepta la possibilitat remota que n'hi pugui haver. Per posar un exemple senzill, podríem dir que davant l'expectativa de si hi ha un objecte determinat dins d'una capsula tancada, l'ateu dirà: "no, no m'ho crec pas". L'agnòstic, al seu torn, respondrà: "potser sí, o potser no; no ho puc saber". I, l'ateu agnòstic, finalment, puntualitzarà: "no ho crec, però vés a saber..."

Tanmateix, l'ateu pot ser que justifiqui la seva manera de pensar adduint les tendències i tradicions

intel·lectuals dels pensadors que les han formulat, però aquests són arguments d'igual consistència com el contrari, és a dir, no hi ha prou evidències per a afirmar l'existència de Déu, de la mateixa manera que tampoc no n'hi ha per a afirmar que no existeix.

Una de les raons que els ateus esmenten més és el sofriment i el mal que pateix aquest món. Filòsofs com ara Epicur, David Hume o, més recentment, J. L. Mackie han plantejat aquest problema com una de les objeccions més fortes per a creure en un Déu tradicional. Però caldria preguntar-nos quin grau de llibertat tindria l'ésser humà, si Déu ho manipulés tot per tal que el paradís ja fos aquí i ara. La major part de les desgràcies del món són fruit de la irresponsabilitat i l'egoisme dels seus habitants. Tot i així, no es pot negar que hi ha una petita part del patiment francament inexplicable des d'un punt de vista humà. Aleshores, només la fe que tard o d'hora en sabrem la causa i la justificació ens pot consolar i pot permetre'ns viure amb esperança.

També crida l'atenció que hi hagi multitud de religions amb doctrines incompatibles o antagòniques entre si. O que els avenços de la ciència cada cop vagin més lluny en el coneixement de l'origen i evolució de l'univers i la vida. Tot plegat, certament, pot generar escepticisme respecte a l'existència d'un sol Déu

veritable, o plantejar-se la pregunta de si creure en la vida eterna no és altra cosa que la necessitat d'un autoconvenciment davant l'enigma de la mort i el temor al desconegut. Un cop més no hi ha altra solució que confiar humilment en la bondat i la misericòrdia de Déu.

En qualsevol cas, si en algun moment es té la responsabilitat d'acompanyar un no creient en l'etapa final de la seva vida, caldrà mantenir un respecte absolut per la seva manca de creences i, si ell en vol parlar, intentar saber si aquesta actitud és fruit d'una reflexió personal o és el resultat d'una recerca frustrada. Sigui quina sigui la situació, i sempre responent als seus dubtes o preguntes, se li pot suggerir que, el que compta no és el que s'hagi cregut o no cregut, sinó allò que s'hagi fet o deixat de fer en aquest món.

Els ateus, normalment, desitgen que en morir, i posteriorment en qualsevol acte que se celebri en memòria seva, es respecti la seva voluntat per sobre de la de terceres persones –possibles familiars, per exemple–, els quals, fins i tot amb la millor bona voluntat, no tenen dret a imposar ritus o actes religiosos, que l'ateu rebutjaria d'acord amb les seves conviccions. Això no priva, però, que el creient, privadament, pregui a Déu per la seva ànima, tal com va recomanar Jesús: *...tu, quan preguis, entra a la cambra més retirada,*

tanca-t'hi amb pany i clau i prega al teu Pare, present en els llocs més amagats (Mt 6,6).

En el funeral, consistent en un acte de comiat, a més d'aportar flors, s'acostuma a fer per part de familiars propers o amistats, breus glosses i lectures en record del difunt.

Experiències properes a la mort (EPM)

Avui dia, ja no es pot dubtar de la veracitat dels relats aportats per milers de testimonis seriosos procedents de diferents religions, races, edats o cultures, els quals coincideixen en descriure amb tota mena de detalls les experiències viscudes en situació propera a la mort: una sensació extraordinària de pau i felicitat, en un entorn natural prodigiós on tots els sentits s'aguditzen i hom se sent connectat amb l'univers sencer, alhora de tenir encontres amb éssers lluminosos que transmeten un amor i una compassió incondicionals, així com la trobada acollidora amb familiars i amics ja traspassats des de fa temps.

Persones del tot incrèdules que no s'havien plantejat mai la més mínima possibilitat de vida més enllà de la mort física, tornen completament transformades després d'experimentar una EPM. La seva escala de valors fa un tomb espectacular, dedicant-se prioritàriament a partir d'aleshores a treballar pel bé comunitari en tasques

altruistes i d'ajuda als necessitats i sense tenir, mai més, por de morir.

Ja des del mateix moment en què el famós cardiòleg i professor de cardiologia de l'hospital *Rijnstate d'Arnhem* (Holanda) Pim Van Lommel va publicar un estudi titulat "*Consciència més enllà de la mort*", a la revista mèdica *The Lancet* el desembre del 2001, en el qual relatava l'experiència viscuda per 62 pacients d'un total de 344 que havien experimentat una EMP, van sorgir veus adduint que tot era degut a meres al·lucinacions com a conseqüència de la manca d'oxigen al cervell o, simplement, pel temor de patir una mort definitiva. Tanmateix, hi ha un detall força conclouent per a demostrar que aquesta no pot ser l'explicació correcta, atès que, en els encontres amb familiars o amics que alguns van relatar, hi havia ocasions en què apareixien personatges del tot desconeguts pel pacient, el qual, en tornar a la vida, casualment, descobria a través de fotografies antigues un familiar que no havia arribat a conèixer mai personalment, com ara un rebesavi traspasat abans que ell naixés (per a major informació sobre aquest tema, vegeu el llibre *El més enllà, aquest desconegut* dels mateixos autors que el present).

De totes maneres, no sembla que les EPM siguin pròpiament cap començament de la vida eterna, sinó,

més aviat, com la prova irrefutable que la consciència perviu activa independentment de la funció cerebral, constituent com un «preàmbul» del qual un tant per cent de persones retornen, però que, a partir d'un cert moment, ja no hi ha retorn possible: si més no, ningú no ho ha aconseguit mai ni pot demostrar la seva existència. Es tracta, senzillament, d'una qüestió de fe.

Un conte a manera de cloenda

Vaig buscar la meva ànima i no la vaig veure. Vaig buscar Déu i el meu Déu em va defugir. Vaig buscar el meu germà i els vaig trobar tots tres (Elisabeth Kübler-Ross).

Encara que a trenc d'alba el dia ha aparegut més aviat plujós, el servei meteorològic no ha anunciat cap perill de tempesta, de manera que l'avió del nostre conte s'ha pogut enlairar puntualment i, en aquests moments, els seus ocupants s'entretenen guaitant l'espectacle exterior a través de les finestretes de l'aeronau: núvols i més núvols, un mar blanc de cotó fluix com si volgués amagar tot el que hi ha al dessota.

Al cap d'una estona els viatgers comencen a observar-se dissimuladament els uns als altres, encuriosits per l'aspecte tan divers que mostren, i que, segons sembla, aparenten dirigir-se cap a una mateixa destinació. Tot i així, hi ha un petit grup que, per la seva vestimenta, mostra unes característiques innegables de ser religiosos de diferents doctrines, els quals –un miracle, potser?– no sembla que es barallin, sinó més aviat que, després de trencar el gel, parlen en anglès i cadascú tracta de convèncer els altres que la seva religió és la millor per a assolir la salvació i la vida eterna. Els nostres protagonistes són un sacerdot cristià, un imam musulmà, un guru hindú, un monjo budista, un rabí jueu, un devot

bahà'í, un sikh, un taoista i un zoroastrista. Però acostem-nos per saber exactament què diuen. En aquests moments parla el zoroastrista:

- *Com ja deveu saber, el zoroastrisme és una religió minoritària dins de les considerades com a majors o reconegudes. A penes 200.000 membres componen la nostra comunitat, és a dir, som pocs però ben avinguts; no obstant això, és una religió de les més antigues que existeixen, la qual cosa posa en evidència la fortalesa de la seva base per a assolir la vida eterna a través de la salvació universal.*

Ara, el guru hindú, amb un posat més aviat incrèdul, exposa els seus dubtes respecte al zoroastrisme, tot dient:

- *No negaré pas el mèrit del zoroastrisme per haver sobreviscut tant de temps com a religió, però no es pot negar que el recorregut de la seva història ha estat decadent i que, actualment, no va més enllà de ser una religió gairebé residual de futur dubtós. Ben al contrari de la nostra tradició espiritual, en la qual, a través de la meditació i la connexió amb la divinitat interior i practicant la bondat, la*

compassió i la pau, ens assegurem un lloc a l'eternitat.

En sentir aquestes paraules, el monjo budista opina que:

- *Doncs, segons les ensenyances de Buda, la vida eterna o il·luminació només es pot aconseguir pel camí de la generositat, la comprensió i la desafecció per les frivolitats del món, amb totes les reencarnacions que calguin.*

Tot seguit pren la paraula el rabí jueu:

- *Realment m'admira la fe amb què aporteu els vostres arguments per a assolir la vida eterna, oblidant que els jueus som el poble escollit, i que no hi ha altre camí cap a l'eternitat que complir la llei de Moisès i els manaments de Déu, esperant la vinguda del Messies a la fi dels temps per a la resurrecció dels vius i els morts.*

Sembla que el sikh no està gaire d'acord amb tot el que s'ha dit fins ara i afirma amb fermesa:

- *Em pregunto quin valor pot tenir l'espiritualitat de la què esteu parlant si no va acompanyada de la*

caritat. Els sikhs prou que donem importància a la recitació dels escrits sagrats, però, a més a més, estem permanentment al servei dels necessitats, oferint-los aliment, roba i atenció espiritual d'una manera gratuïta i desinteressada.

En sentir això, l'imam musulmà, diu:

- *Bé, bé, però m'agradaria afegir una mica de concreció a tots els vostres arguments. Mireu, l'únic Déu és Al·là i la vida eterna només es pot obtenir complint els cinc pilars de l'islam que el profeta Mahoma va rebre per mitjà de l'àngel Gabriel: la pregària, el dejuni, la caritat, el pelegrinatge a la Meca i la confessió de la fe.*

El devot bahà'í, ara, intervé per aportar la seva opinió:

- *Mireu, tot el que heu dit em sembla exemplar i digne de ser tingut en compte, però no sé si coneixeu les persecucions i tota mena de penalitats que els bahà'í hem hagut de superar al llarg de la nostra història per reafirmar el missatge de pau i reconciliació que Déu –creador i sustentador de l'univers– ha manifestat a través dels profetes que ens han precedit.*

El taoista, que semblava no estar disposat a exposar el seu parer, finalment ho fa tot dient:

- *Permeteu-me que afegixi un xic de filosofia als arguments que heu aportat per a obtenir la vida eterna, ja que, precisament, a part de les forces positiva i negativa –yan i yin, respectivament– el Tao, a més de contenir-les, és el camí o via per a accedir a la immortalitat a través de les denominades «Tres joies»: moderació, compassió i humilitat.*

Finalment, el sacerdot cristià, com si volgués conciliar tot el que s'ha manifestat fins ara, diu:

- *Jo penso que la clau per a accedir a la vida eterna consisteix a ser fidels als ensenyaments de Jesucrist, basats en l'amor i la misericòrdia de Déu envers tota la humanitat. Però no crec que es tracti únicament d'una vida infinita, sinó d'una vida nova i plena, lliure de pecat i mort, marcada per l'amor, la llibertat i la comunió amb Déu.*

Per cert, sabeu a quina hora està previst que arribem a la nostra destinació?... Ningú no ho sap?

Després d'un estrany silenci com a resposta, el rabí jueu, al seu torn, pregunta:

- *Ignoro per quina raó, no m'ha arribat prou informació respecte al lloc on ens dirigim, ni en què consistirà exactament el contingut i els objectius de la trobada. Me'n podeu dir alguna cosa?*

Un altre silenci, però, aquest cop ja una mica inquietant, és el que obté per tota resposta. Aleshores, el devot zoroastrista, òbviament sorprès i alarmat, diu:

- *Suposo que els aquí presents no som on som per casualitat. És evident que se'ns ha convocat per assistir a algun esdeveniment de caire religiós com ara un congrés o una assemblea d'àmbit internacional. Tanmateix, em preocupa no disposar ara mateix del meu historial acadèmic, o encara que només fos un currículum abreujat amb la relació dels estudis que he dut a terme per a poder acreditar la meva formació teològica.*

El guru hindú:

- *No us amoïneu pas per això, perquè, avui dia, per mitjà de l'internet, es pot accedir a tot arreu. I pel*

que fa a poder demostrar la titularitat de diplomes, certificats i tota mena de documents acadèmics, segur que entre tots en podríem empaperar un pany de paret sencer. De totes maneres, ara mateix no sé on he posat el meu telèfon mòbil. En realitat, no recordo ni on he deixat l'equipatge. I del vostre què n'heu fet, d'equipatge?

El grup, desconcertat, s'adona que ningú no sap on ha deixat el seu equipatge: cap maleta, cap bossa... res. I el guru hindú, encara pregunta:

- *Vejam: algú recorda en quin aeroport, o quan, va pujar en aquest avió?*

Només el sikh respon:

- *Jo recordo perfectament que poc abans d'iniciar aquest viatge estava molt malalt, ingressat a la unitat de cures intensives de l'hospital més important de Lahore, profundament sedat des de feia dies i, tot i així, ara mateix soc aquí i, sorprenentment, no em fa mal res...*

De cop i volta, l'avió comença a perdre altura i, de mica en mica, s'aproxima a l'aeroport on, se suposa,

aviat aterrarà. Efectivament, al cap de poca estona, se sent el típic soroll de les rodes de l'avió tocant la pista d'aterratge per, a poc a poc, aturar-se del tot. Els nostres protagonistes, ràpidament, miren per les finestretes, tractant d'esbrinar on són i, aleshores, l'imam musulmà, visiblement enutjat, exclama:

- *Això és intolerable: quina mena d'aeroport és aquest en què tothom va disfressat d'àngel amb unes ales ridícules i caminant de manera que sembla que no toqui de peus a terra. Que potser s'està celebrant un carnaval, aquí? Molt poc seriós, vaja.*

Llavors, el sacerdot cristià, ben sorprès, comenta:

- *Sembla estrany, però la persona aparentment responsable de l'àrea principal de la recepció de viatgers, té una enorme semblança física amb la majordona que em va atendre durant força anys. Era una pobra dona que amb prou feines sabia llegir i escriure, pràcticament una analfabeta que no disposava de cap diploma, però que recordo amb afecte perquè va ser fidel i honrada a servir-me fins al seu traspàs. No duia ales, és clar, però era el que se'n diu «un tros de pa».*

Inesperadament, la porta de l'avió s'obre i apareix un personatge amb ales –com la resta de persones que es poden veure des de les finestretes de l'avió, deambulant per l'aeroport–, i saluda els viatgers:

- *Déu vos guard! Espero que hàgiu tingut un bon viatge i que no us trobeu gaire cansats.*

Tots els passatgers –especialment el grup de religiosos– escolten expectants. El personatge alat continua parlant:

- *Abans de sortir de l'avió caldrà que tothom contesti per escrit un petit qüestionari que us entregaré, per a poder establir més endavant el lloc a ocupar més adequat per a cadascú.*

El personatge alat, tot seguit, reparteix un full de paper en el qual figuren quatre qüestions, inexplicablement escrites en l'idioma de cada receptor. El sacerdot cristià llegeix el seu full, que diu exactament:

- 1) *Malgrat tot el que hagi pogut sofrir en la vida, t'has sentit estimat pel «teu» Déu?*
- 2) *En cas afirmatiu, li ho has agràit?*

- 3) *L'has estimat, tu, el «teu» Déu?*
- 4) *En cas afirmatiu, aquesta estimació s'ha vist reflectida en el tracte amb el teu proïsme?*

Mentre uns escriuen respostes al qüestionari, altres se les pensen, i el grup de religiosos està immers en disquisicions filosòfiques i teològiques per a establir quina religió és la millor per a assolir la vida eterna, un dels passatgers al qual, com a tota la resta, s'ha entregat el qüestionari, s'aixeca del seu seient i, apropant-se al personatge alat, li diu:

- *Perdoneu, però no sé pas què puc respondre a les preguntes del qüestionari, perquè jo no he cregut mai en cap Déu. A més, no he pogut evitar d'escoltar durant tot el viatge, l'exhaustiva exposició de les excel·lències de la religió de cada un dels components del grup de religiosos i no sabia què dir. No puc pas opinar, a part que m'he passat com aquell qui diu tot el trajecte «eixugant les llàgrimes» d'un pobre home assegut al meu costat, que no ha parat de plorar des que ha descobert que aquest viatge no té bitllet de tornada. No he reconegut mai cap Déu, però sempre he sentit com a propis la joia i el dolor dels que m'han envoltat i he fet, en tot moment, el*

que ha estat a les meves mans per acollir com a germà qui em necessitava.

El personatge alat li respon:

- *No pateixis pel que hakis cregut o deixat de creure. El que realment compta és el que hakis fet o no hakis fet abans de finalitzar aquest viatge. Tu has prioritzat el més important de tot: estimar el proïsme. Sigues, doncs, benvingut, ja pots baixar de l'avió i que Déu t'acompanyi.*

Mentre els altres viatgers van responent el qüestionari, amb el grup de religiosos encara immers en la seva aportació de mèrits per a oferir la millor imatge possible de la seva religió, el «descregut» d'aquest conte baixa a poc a poc per l'escaleta de l'avió; mentrestant, sembla com si li comencessin a créixer unes petites ales a l'esquena...

APÈNDIX

(Fragments bíblics en què s'esmenta la vida eterna)

Lluc 18,29-30

[Jesús, als seus deixebles]:

*Us asseguro que tothom qui pel Regne de Déu hagi deixat casa, muller, germans, pares o fills, rebrà molt més en el temps present i, en el món futur, tindrà la **vida eterna**.*

Joan 3,16

[Jesús, a Nicodem]:

*Déu ha estimat tant el món, que ha donat el seu Fill únic, perquè no es perdi cap dels qui creuen en ell, sinó que tinguin **vida eterna**.*

Joan 4,14

[Jesús, a la samaritana]:

*...el qui begui de l'aigua que jo li donaré, mai més no tindrà set: l'aigua que jo li donaré es convertirà dintre d'ell en una font d'on brollarà **vida eterna**.*

Joan 6,27 i 40

[Jesús, als qui havien menjat en la multiplicació dels pans]:

*...no us heu d'afanyar tant per l'aliment que es fa malbé, sinó pel que dura i dona **vida eterna**.*

*Perquè aquesta és la voluntat del meu Pare: que tots els qui veuen el Fill i creuen en ell tinguin **vida eterna**. I jo els ressuscitaré el darrer dia.*

Joan 6,68-69

[Simó Pere, a Jesús, quan aquest pregunta als seus deixebles si ells també el volen deixar]:

*Senyor, a qui aniríem? Tu tens paraules de **vida eterna**, i nosaltres creiem i sabem que tu ets el Sant de Déu.*

Joan 10,27-30

[Jesús, als jueus sota el pòrtic de Salomó del temple de Jerusalem durant la festa de la Dedicació]:

*Les meves ovelles escolten la meua veu. Jo les conec, i elles em segueixen. Jo els dono **vida eterna**: mai no es perdran, i ningú no me les arrencarà de les mans. Allò que el Pare m'ha donat val més que tot, i ningú no podrà arrencar res de les mans del meu Pare. Jo i el Pare som u.*

Joan 17,3

[Jesús, pregant al Pare]:

*I la **vida eterna** és que et coneguim a tu, l'únic Déu veritable, i aquell que tu has enviat, Jesucrist.*

Fets dels Apòstols 13,46-48

[Pau i Bernabé, als jueus engelosits d'Antioquia de Pisídia]:

*Era a vosaltres que calia anunciar en primer lloc la paraula de Déu; però, com que la rebutgeu i no us considereu dignes de la **vida eterna**, ara ens adreçarem als pagans. Així ens ho ha manat el Senyor: "Jo t'he fet llum de les nacions perquè portis la salvació fins a l'extrem de la terra".*

*Sentint això, els pagans s'alegraven i lloaven la paraula del Senyor. Tots els qui estaven destinats a la **vida eterna** es van convertir a la fe.*

Carta de Pau als Romans 6,23

*La paga del pecat és la mort, però el do que Déu ens fa en Jesucrist, Senyor nostre, és la **vida eterna**.*

Carta de Pau als Gàlates 6,8

*El qui sembra en el camp dels desigs terrenals, recollirà allò que prové d'aquests desigs: la perdició. Però el qui sembra en el camp de l'Esperit, recollirà allò que prové de l'Esperit: la **vida eterna**.*

Primera Carta Pastoral de Pau a Timoteu 6,12

*Lliura el noble combat de la fe i assoleix la **vida eterna** a què has estat cridat, tal com vas reconèixer en la noble professió de fe que vas fer en presència de molts testimonis.*

Primera carta de Joan 5,20

[Dirigida a una comunitat cristiana que passa per un moment de crisi]:

*També sabem que el Fill de Déu ha vingut i ens ha fet penetrar en el coneixement del Déu veritable, i nosaltres estem en el Déu veritable, ja que estem en el seu Fill Jesucrist. Ell és el Déu veritable i la **vida eterna**.*

Carta de Judes, “germà de Jaume” 1,20-21

[Dirigida a cristians provinents del judaisme]:

*Vosaltres, estimats, edifiqueu-vos sobre el fonament de la vostra fe santa, pregueu moguts per l'Esperit Sant, manteniu-vos en l'amor de Déu, mentre espereu que la misericòrdia de nostre Senyor Jesucrist us doni la **vida eterna**.*

(Més fragments bíblics en què s'esmenta la vida eterna)

Dn 12,2; Mt 7,13-14; 10,39; 19,29; 25,46; Mc 10,29-30;

Jn 3,36; 4,35-36; 5,24 i 39; 6,47,51 i 54; 12,25; Rm 2,7;

5,21; 2Co 4,17-18; 5,1 i 8; He 5,9; 7,25; 1Tm 1,16;

2Tm 2,10; 4,7-8; Tt 1,2; 3,7; 1Pe 5,10; 1Jn 1,2; 2,17 i

25; 3,15; 5,11 i 13

**Relació dels llibres publicats dins
d'aquesta col·lecció i manera
d'accedir-hi**

No dubtis a divulgar el contingut d'aquest llibre, si creus que això pot ajudar algú. També es pot accedir al text visualitzant-lo o descarregant-lo gratuïtament a través del web:

www.andreumoixcami.cat

Versión en español: www.imacxiom.com

De la mateixa manera es poden obtenir tots els llibres publicats anteriorment dins d'aquesta col·lecció:

- **Déu, aquest desconegut** (Un testimoni de fe)
- **El més enllà, aquest desconegut** (El goig de l'esperança)
- **La caritat, aquesta desconeguda** (Esclat d'amor)
- **La pau, aquesta desconeguda** (Una utopia?)
- **La Verge Maria, aquesta desconeguda** (Un intent d'aproximació a la santedat de la Mare de Déu)
- **Déu en les petites coses** (A manera de joc per a aprofundir en l'espiritualitat)

(continua) $\Rightarrow$

- **Cartes obertes** (Recull de pensaments d'un cristià)
- **El sofriment, aquest desconegut** (Reflexions sobre les causes del dolor i propostes per a humanitzar el tracte amb els malalts)
- **La pregària, aquesta desconeguda** (Suggeriments d'actitud per a pregar millor)
- **L'àngel perplex** (Observacions a la llum de l'Evangeli)
- **El retorn de l'àngel** (41 Retalls d'esperança; 2a part de L'àngel perplex)
- **Ciència i fe: ¿un divorci inevitable, o un matrimoni ben avingut?**
- **Virus** (I què hi diu la COVID-19?)
- **La cadira màgica**
- **La fi del món**
- **Diari d'un pelegrí**

(continua) ⇒

- **La pena de mort, aquesta desconeguda** (Un clam perquè sigui abolida a tot el món)
- **L'Illa dels naufrags**
- **És possible un món sense guerres?**
- **300 aforismes per a sentir-nos més a prop de Déu**
- **Les claus del Regne del cel**